

1. AAN A. VAN DER MUELEN ¹). *

N'ayant esté jusqu'à present d'autre advis que de vous venir trouver bien-tost au festin de Mad.^{le} vostre soeur, la ou il avoit pleu me faire l'honneur de m'appeller, voycy qu'aujourd'hui je viens de recevoir un mot de lettre de mon pere, presentement en Flandres, par ou il me mande que, pour certaines affaires d'importance ausquelles necessairement il faut que je m'employe la sepmaine prochaine à la Haye, il est contraint de revoquer le congé qu'il m'avoit donné. De quoy, bien que **Monsr Edmond** ²) vous en fera rapport de bouche, je n'ay pas voulu manquer de vous advertir, pour d'un costé vous remercier tres-humblement de la courtoisie rien moins que meritée, dont il vous a pleu m'obliger, et d'autre pour vous supplier de vouloir m'excuser si pressé de l'autorité de ceux qui ont à me commander, je ne puis vous tesmoigner par effet l'envie que j'ay d'obeïr à vos tres-agreables commandements, comme celuy qui seray pour jamais En haste, de Leyden, ce XXIX^{iesme} de 7bre (Sept.) CIOIOCXVI.

2. AAN ANNA ROEMERS ³). (K. A.)

Dit volckgen ⁴) singt zoo 't gebeckt is. Het is goet zien, dat zylyuden in 't geberchte verre boven 't waterpas van de werelt wonen. 'T is niet mogelyck, dat zy den handel van hier beneden uyt zoo grooten hooghte anders dan in 't vercleynen connen aensien. Waeruyt ick dan mede ghisse, dat spruyt dese importune cleynachtighe van U. E. droevich verlies, 't welck ick mijnen 't halven altydt gestelt hebbe op den tweeden trap van de twee hooftswaricheyden, die ons in dit leven mogen overcomen. Wist ick, dat ghy in t minste aen mijn metlijden twijffelde, ick zou der U. E. alle mogelycke verskering soecken van te geven. Docht ick, dat U. E. troosters ende moetgevers in dese gelegentheynt ontbraecken, ick soude myn maghere wysheyt zoo verre trachten uyt te rekenen, datter U. E. emmers eenighe verlichtinge door zoude genieten. Maer 't eene en can ick niet te weghe brengen sonder myn eygen vrientdschap ende goet herte, nocte

1) De brief heeft behoord tot de collectie van den Heer J. C. van der Meulen te 's Gravenhage. Hij is gericht naar Paushuize te Utrecht.

Andries van der Muelen (1591—1654), later ridder, heer van Nieucoop en domheer van Oudmunster, was een zoon van Andries v. d. M. en van Susanna de Malapert. In 1627 is hij gehuwd met Catharina van Santen.

2) Zie I, blz. 50.

3) Uitgegeven door Dr. N. Beets, *Alle de gedichten van Anna Roemers Visscher*, II, 1881, blz. 35.

4) Nl. de zanggodinnen.

het andere sonder U. E. eygen wyse oordeel ofte te cort te doen, oft in twijffel te trecken. Dus swyghc ick voorsichtich stil, blyvende niettemin 1).

3. J. CATS 2).

Gratulatorias tuas, ut ab amico pectore profectas, libens legi, et iam sarcinulas colligere incipio ut itinere me accingam; nec longum tempus erit, cum bono Deo, quin te visum eam, ut vicissim tibi gratuler de rebus rite peractis, de autione dignitatis, de felici in patriam reditu, et nobis quod dextram iungere dextrae iam datur. De operis novi nova editione hic habe: Vennios fratres 3) te tuaque adeo amare, cum omnibus doctis, ut per te et proprijs meritis ad omnia ornamenta, quae ipsis illi adferre possint, facile aspirent; tametsi itaque ego hinc decessum cogitem, habent illi viros doctos ad manum qui, quod in editione ad typographos sublevandos ac adiuvandos agendum erit, libentes faxint; itaque tu Musis litare ne desinas, ubi tempus et otium, reliqua curae Venniorum commissa relinquens. Interea quid rerum novarum apud te sit, scire iam aveo et propediem visurum me spero ad[i]uvante numine. Venerandis parentibus tuis salutem plurimam. Vale. VI° Maji 1623.

4. J. BOSCHARDT 4). (L. B.) Lat.

Kunt gij iets doen voor den brenger dezcs, Jan Reub, vaandrig van kapitein Simon Roobol 5), die luitenant wenscht te worden? Ik ken hem sedert tien jaren. Hij is een goed Christen en heeft zich bij de expeditie van Wesel moedig gedragen, want hij was de aanvoerder van hen, die het eerst de poort openden voor de ruitcrj. In twee schermutselingen heb ik zelf zijn moed gezien 6).

5. A. PLOOS VAN AMSTEL 7). (H. A.)

Wil ik, nu de contracten van Suylesteyn, die naar Utrecht werden gezonden, nog niet terug zijn, er over schrijven 8)?

1) Zonder plaats, datum en jaar. Maar het briefje begeleidde Huygens' *Sonnet. De Sang-goddinnen aen Anna Roemers* van 7 Maart 1619, waarmede hij Anna's *Sonnet. Aen de Sang-goddinnen* beantwoordde. (Vgl. *Gedichten*, I, blz. 134, 135.)

2) Het Hs. is in het Gemeentearchief te Brouwershaven. — De brief is het antwoord op No. 202 (I, blz. 137).

3) Zie over den schilder Adriaan en den boekverkooper Jan Pietersz van de Venne, I, blz. 144.

4) Er waren ongeveer in 1630 verschillende predikanten, welke dien naam droegen. De schrijver was blijkbaar veldprediker.

5) Simon Roobol († 1643) komt in 1623 voor als kapitein eener compagnie voetknechten. (Meded. van den Heer Wakker).

6) De brief mist plaats, datum en jaar, maar zal, daar de verrassing van Wesel er in wordt vermeld, waarschijnlijk niet lang na 1629 geschreven zijn.

7) No. 5a. In een brief, eveneens zonder datum (H. A.), wordt melding gemaakt van Aleaume (vgl. I, blz. 331).

Zie over Ploos, I, blz. 279.

8) Het briefje mist plaats, datum en jaar. Den 4den Aug. 1630 kocht Frederik Hendrik de heerlijkheid; de brief moet dus in dien tijd zijn geschreven.

6. AAN J. VAN FOREEST ¹⁾.

Ik ben u zeer dankbaar voor de vriendschap, bewezen aan mijn neef Adr. Backx, en hoop, dat gij hem wilt helpen aan eene plaats „met de repartitie van Westfriesland, daer zijn oom sal., gelijk tegenwoordigh desselfs kinderen, altijd alle gunste verdient ende gevonden hebben. De heer Wits ²⁾, diens soldaet hij is, meen ick, getuijghenisse sal willen geven” 's Gravenhage, den 12^{en} Aug. 1630.

7. D. TULDENUS ³⁾. (B. M.) Lat.

Gij beloont het zenden van mijn boek met een exemplaar van uwe Nederlandsche gedichten ⁴⁾! Nu kan ik u nog meer dan vroeger bewonderen. Hoe heerlijk moet het wezen, in zoovele talen dichter te zijn ⁵⁾!

8. J. I. PONTANUS ⁶⁾.

(De vraag wordt besproken, of Gotthi en Gettae, Daci en Dahae dezelfde zijn. Verder, waar het graf van Ovidius ligt en vanwaar de naam Jutland komt.) Hardervici, 2 Cal. Novemb. (= 30 Oct.) 1632.

9. A. PLOOS VAN AMSTEL. (K. A.)

Ik heb met de geëligeerden gesproken over de prebende; zij komt nu van de lijst van de stad op die van de geëligeerden. Er zal „boven de 400 gl. geen accrescement” zijn; gij moet er u dus nog eens op bedenken. Men heeft met genoegen gehoord van „het parlementeren van die van Rhyberck”; moge de overgave nu spoedig volgen ⁷⁾. Er zal hier binnen kort nominatie zijn voor vroedschappen ⁸⁾.

1) De brief berust in het Rijksarchief te Haarlem.

Zie over Foreest, I, blz. 330.

2) Nl. Jacques Wyt; zie t. a. p., blz. 199.

3) Zie I, blz. 288.

4) Blijkbaar de *Otia* (1625).

5) Het afschrift heeft plaats, jaartal, noch datum. Maar de brief is zeker kort na 12 Febr. 1631 geschreven (zie No. 576; I, blz. 310).

6) Het is niet bekend, waar het Hs. is. De brief is afgedrukt in A. Alciati *Tractatus contra vitam monasticam; Sylloge epistolarum virorum clarissimorum etc. ed. Ant. Matthaeus*, 1708, blz. 145. — Zie over Pontanus, I, blz. 239.

7) Zij had op 2 Juli 1633 plaats.

8) De brief mist plaats, datum en jaartal.

10. AAN D. VAN HALEWIJN ¹⁾. (R. A.) *

De hierbij gaande brief moet terstond per postschuit worden gezonden aan den heer de Hauterive ²⁾, die reeds te Bergen zal zijn aangekomen. De bringer van den brief moet met den grootst mogelijke haast genoemden heer zoeken en daartoe bij alle schepen navragen. In seer groote haest, Drunen, den 12^{en} Sept. 1634.

11. C. BARLAEUS ³⁾. (K. B.)

Cum tenellae sint aures aulicorum, magis Principum, satiusque sit sententiam mihi aut *δξυμαρόν τι* perire, quam amicos, accipe *επανόρθωμα* meum, et ignosce, si confidentius ad categoriam tuam responderim. Vale. Ipsis Cal. (1) Oct. 1634.

12. E. HERCKMANS ⁴⁾.

Den E. Heere Aernem ⁵⁾ heeft in de laetste vergaderinge van de negentiene der geotroyeerde West-indische Compagnie op uwer E E favorabele recommandatie voor mijnen persoon te weghe gebracht, dat ick volgens mijn versoek tot de qualiteyt van politijcke raat in Brasilien der gemelde Compagnie ben aengenomen. Maer ick hebbe veel t lange getoeft uwer E E. hierover een letter tot bewijs van danckbaerheyt op te offeren; de oorsaeck daervan is — gelijk Monsr Vogelaer ⁶⁾ wel weet — dat ick, zodra ick aengenomen ben geweest, van dagh tot dagh gedreyght hebbe uwe E. E. in 't leger selfs te komen vinden, ende in sijn E E teghenwoordigheyt, voor sooveel mij door uyterlijk bewijs mogelijk soude geweest hebben, dankbaerhyth te vertonen; maer de nootsakelyckheden tot mijn reyse hebben mij soveel veranderinghen ingebracht, dat mijn legerreyse geschorst, ende de haestige vorderinghe van mijn Brasylsche reyse mij oock de gelegentheyth, omme sijn E E met een blaatiens pampiers te besoecken, tot noch toe benomen heeft. Derhalven nu een weynig uyt de aldergrootste bemoeyinghen ontspronghen zijnde, ende vast overdenckende de oertollige gunst, die sijn E E te mijwaert betoont — gelijk ick uyt den inhoud des briefs van uwe E E aen den E Heer Aernem verstaen

1) Zie over Diederich van Halewijn (of Alewijn), commissaris-generaal van de legerscheppen, II, blz. 243. — De brief is geadresseerd naar Geertruidenburg.

2) Zie I, blz. 295.

3) Het briefje is het antwoord op No. 1012; II, blz. 23. Waarschijnlijk zond Barlaeus tevens het vers *Ad Categoriam . . . Constantini Hugonii, super ficto lapsu Casparis Barlaei Responsio* (vgl. *Epist.*, blz. 546).

4) Het Hs. bevindt zich in 's Rijks Prentenkabinet te Amsterdam. Zie over Herckmans, II, blz. 55.

5) T. a. p., blz. 479.

6) Zeker Marcus de Vogelaer (geb. 1587), koopman te Amsterdam en een neef van Huygens.

hebbe — so en weet ick niet, wat te dencken, ick laet staen te seggen, dan vindt mij ten alderhooghsten aen uwe E E verobligeert en dienstplichtigh, ende bovendien braudende te bevljtigen sijner E E van mij betuygde letteren met herte, raat en daet te bekrachten. Ondertusschen, tot een adieu, wenschende uwer E. E. een salige ende langduyrige welvaart, deselvege biddende mijne gemelde ontschuldiging te gelieven aen te nemen ende desen mijnen ongefatosoeneerden stijl van letteren door mijn tegenwoordighe kleijne geleghenthey van tijd en plaetse ten goeden te duyden. Ick sal mij daerover niet alleen schrijven ende noemen, maer oock met de bequaemste geleghenthey, die mij God verwenden sal, met der daet betuygen, dat ick mij bevljtige te sijn uwer E E metter harte dienstberijde Actum in Texel, op t schip den Hollandschen tuyn, seylvaerdig leggende om te gaen na Brasilien. Den 29 September A°. 1635.

13. J. DE WOESTENRAEDT. (K. A.)

Sedert uw vertrek van hier hebben wij niet veel genoegen gehad; uw verblijf was daarentegen voor mij hoogst aangenaam, en ik hoop u nog eens weer te zien. Nu is, hoor ik, Maastricht stampvol. Wilt gij nog eens het paspoort voor mijn neef Philippe d'Auvin, heer de Burdignes, hernieuwen? Ik heb een huis in het dorp Lolloux „dans la Hesbaie”; daar moest gij eens gaan logeeren. De Liege, ce Samedi matin 2^e Juin ¹⁾.

Elichman is terug; het spijt hem dat hij zoo gevagebondeerd heeft ²⁾.

14. F. D'AYALA ³⁾. (K. A.)

Oportet confiteri. Heri sub noctem veniebam ex rixa et contentione cum stratensi (?) Marte, quando invisebam vestram dominationem, et quamvis ex parva causa oriebatur — utpote pro duobus assibus — tamen mihi videbatur non debere ferri ipsius arrogancia, qua utebatur contra me in presentia dominae Keneburgiae ⁴⁾, me appellans ebrium et insanum, et hoc quia ipsi dicebam, sua verba et actiones proprios esse deterrendis pueris quam yiris. Statim cum mihi dixit iniurias, reliqui lusum et ex domo exeuntes ambo, dixi ipsi quod mane erat tempus ista dicendi in loco ubi iremus simulatque dilucesceret. Res venit ad aures capitani Cleser ⁵⁾, nempe quod habueramus verba; mihi et ipsi dedit custodes. Vellem esset secretum et nos audiret ambos, quippe jam non

1) Het jaartal is weggelaten.

2 Juni viel op een Zaterdag in de jaren 1635, 1640, 1646, 1657, 1663 en 1668. Volgens het *Dagboek* was Huygens te Luik van 12 tot 14 Oct. 1633, van 23 tot 25 Aug. 1647, van 14 tot 16 Juli 1654 en met tusschenpoozen van 8 Juni tot 10 Juli 1657. Al deze data komen slecht uit met de dateering van den brief.

2) Misschien Johannes Elichmannus († 1639), de Leidsche geleerde; zie I, blz. 349. Als hij de bedoelde is, moet de brief vóór 1639 zijn geschreven.

3) Zie II, blz. 293. Hij stierf den 14^{den} Oct. 1641 (vgl. III, blz. 245).

4) Misschien ééne der dames van Dorp, aan wier familie Keneburg behoorde.

5) Zeker George Gleser, kapitein van de garde; zie II, blz. 97.

est apparentia pugnae. Misi legatos ad Cleserum, qui videtur nos velle detinere per totam diem, et habeo quod agam serio cum domino Golsteyno ¹⁾. Supplico V. Dominat., mittat suum Joannem ²⁾ ad illum, [ut] nos ante prandium audiet et pacificet, quia nihil est mihi invisius quam tuguriolum. Rogo veniam per omnes casus, gerundium, participium, praesens et imperfectum ³⁾.

15. JANNE DE BERFILT ⁴⁾. (L. B.)

Wilt gij uw best doen, dat ik een brief van Z. E. krijg?

16. T. SCREVELIUS ⁵⁾. (L. B.)

Hierbij zend ik u mijn *Eucharisticum ad Deum* ⁶⁾; wilt gij het boekje ook aan den Prins laten zien? XIII April ⁷⁾, Hagae Comititis.

17. M. VAN DER HOUVE ⁸⁾. (K. A.)

De onkuntschap met U E., daer beneffens de magerheijt mijns stijls in t schrijven, als niet gepolijst als wel dit prolegoumenon van soo heerlijcken subject vereijste, is voortkomende ten deele wt d'*invidia* van seeckere weijnige persoonen, die niet en wilden t'selve door den druck alle de wereld gemeijn soude werden gemaect, ten deele oock, dat het daerom niet alhier bij der Gro. Mog. druckster en conde gedruckt werden, vermits sij beschroomt was, sonder derselver oetroy t'selve te printen, als bedugtende de gevaerlickeheijt haeres pensioens, soo hebbe ick met dit werck mijns handvest cronijcx ⁹⁾, t'selve overseijndende naer Leijden, moeten doen, niet soo ick wilde, maer soo ick conde, niet hebbende cunnen oversien t'werck aldaer, soo ick wel hier gevouglijcker soude hebben gedaen. Dus soo sal sijn Edele sigh verwaerdigende dit bijgevoegde exemplaeur believen te presenteren aen sijn Princelijcke Excel-

1) Zie over kolonel Joachim van Goltstein, II, blz. 113.

2) Zeker Johannes Spijck, Huygens' knecht; zie III, blz. 1.

3) Zonder plaats, datum of jaartal. De brief zal wel vóór 1637 geschreven zijn; toen werd Ays'a zelf kapitein.

4) Het briefje is onderteekend: Janne de Berfilt. W. Castiniargue. Het mist plaats, datum en jaar, maar moet vóór 14 Jan. 1637 geschreven zijn; toen werd nl. aan Frederik Hendrik de titel van Zijne Hoogheid verleend.

5) Zie I, blz. 266.

6) De titel was: *Eucharisticum ad Deum opt. max. ob res feliciter gestas Principis Henrici*, z. j. — Het werkje schijnt verloren.

7) Het jaartal is weggelaten, maar de brief is waarschijnlijk van 1636. Den 9den Maart toch van dat jaar bedankte Barlaeus Screvelius voor het zenden van een exemplaar (vgl. *Barlaei Epist.*, blz. 962).

8) Matthijs van der Houve (1577—1638), heer in Campen.

9) In 1636 verscheen te Leiden het eerste deel van *Hantvest of Chartre Chronyck van de landen van Oud-Batavien, Oud-Vriesland, Oud-Francenland, nu Holland, Zeeland, West-Vriesland enz. maeckende het Vereenighde Nederland* In 1638 boden Van der Houve's dochters aan Huygens het tweede deel aan, dat zij na den dood van haar vader hadden laten drukken (zie No. 1804; II, blz. 350).

lentie, ten eijnde t'selve door sijn Edele intercessie met sijn furstelijke aen-geboorne goetaerdigheijt mogte begenadigt werden tegens eenige quaedwilligen. Dit betrouwende U Edele vermogens t'sgangen (?) Catonis, *si potes ignotis* etc. ¹⁾, wil mijn Edele Heere beveelen in t schut des Allerhoogsten. Het tweede exemplaer is voor U Ed., t'derde voor U Edele broeder, den hofmeester ²⁾, het laetste voor U Edele collega, den heere Junius ³⁾ In 's Gravenhage, deesen 15 September 1636.

Mijnheer, onder mij berusten seer heerlijke acten ende articulen raeckende de goederen van sijn furste. Exc.^o den Prince van Orangien in Bourgongien. Godt Almachtigh wil sijn persoon nemen in sijn Godlijcke bescherminge.

18. J. VAN REEDE ⁴⁾. (L. B.)

Hollandt heeft opgehouden de saecke van U Ed. swager ⁵⁾, en daer viel by Gelderlandt; mijns oordeels diende d heere Cats *cum suis* gesproken; sal het morgen nader voortbrengen en doen opsoeken de resolutie, waerbij het aen den heere Boudaen ⁶⁾ es gegaen, en mij recommanderende in U Ed. goede gratie, blyve ⁷⁾.

19. M. AGNES DE HANXELER ⁸⁾. (L. B.)

Wilt gij nog eens denken aan de compagnie van mijn zoon ⁹⁾?

20. S. VAN HAERSOLTE ¹⁰⁾. (H. A)

Den oerloghe toe Bevergern is vooreerst gedaen; indien syn Hoecheit nu sulcken missyve an Veelen ¹¹⁾ belieft te schrijven, als in mynen voorighen gemelt, sol daermede alles koemen te cessen. Mijn soen ¹²⁾ heft een wagen mett ses tonnen pulver gesonden nae Coverden, mett begeerte, datten commendant Sterckenburch ¹³⁾ d'selve wagen tott Linghen toe wilde convoieren, gelijk veel

1) *etiam prodesse memento* (vgl. *Disticha Dionysii Catonis*, II, vs. 1).

2) Nl. Arend van Dorp; zie I, blz. 93.

3) Zie I, blz. 206.

4) No. 18 a. Een andere brief z. d. (L. B.) is even weinig belangrijk. — Zie I, blz. 307.

5) Nl. Philips van Dorp; t. a. p., blz. 163.

6) Waarschijnlijk Balthasar Boudaen, lid van den Raad van Brabant; vgl. IV, blz. 50.

7) De brief is zonder plaats, datum en jaar, maar waarschijnlijk in het najaar van 1637 geschreven, toen Philips van Dorp aftrad als vice-admiraal.

8) No. 19 a. Een briefje van haar en haar echtgenoot, P. van Hardenbroeck, lid der Staten van Utrecht, van 21 Jan. z. j. (L. B.) is nog minder belangrijk.

9) Het briefje mist plaats, datum en jaar. G. van Hardenbroeck (zie III, blz. 509) is 5 Sept. 1637 kapitein geworden; misschien is het dus kort vóór dien tijd geschreven.

10) No. 20 a—e. Vijf andere brieven z. pl. en jaar handelen ook over Linghen en Bevergern. — Zie over S. van Haersolte, I, blz. 367.

11) Zie II, blz. 385.

12) T. a. p., blz. 367.

13) Zie III, blz. 56.

wagens mett coepmanschappen hier tott Deventer, Zutphen ende andere plaetsen geladen dagelick nae Munster, Reine ende andere neutrale steden mett soldaten geconvoieert werden, om voor de Spaensche soldaten bevrijt te moegen sijn. Nu schrijft den commendant van Coverden, synde den schoensoen van d'heere Junius ¹⁾, datten richter van Linghen ²⁾ gesecht soll hebben, datt hij die soldaten van Coverden binnen den Bevergern wilde senden, indien Luttersum ³⁾ de plaetse weder sol antasten, ende datt gemelten commendant daerover sol willen verstaen, off sijn Hoecheit t'selve sol goetvinden; ick heb hem geschreven, datt hij sijn volck datelicken sal doen thuis koemen; dattet de meni[n]ghe niet is, datt syn volck daertoe ofte tott diergelycke saecken kan ofte mach gebruickt werden; ten is oek d'intentie van den rechter niet, maer off hij datt niet sol hebben gesecht, soe t gesecht is, om Luttersum daermede aff te schricken, mij heft noedich gedacht U Ed. hiervan datelicken kennisse te geven, om byaldien Sterckenburch daerover an sijn Hoecheit sol koemen te schrijven, gelyck ick vrese, datt hij by desen an syn schoenvaeder doet, dat U Ed. sijn Hoecheit believen te seggen, datten goede man vraecht t'gunt niet gemeint is, oek niet kan noch mach geschieden. Zwol, den 22 Julij ⁴⁾.

Ick gae morgen van hier nae den Hagen.

21. AAN DE KONINGIN VAN BOHEME. (K. A.) Eng.

Op uw bevel heb ik bij den Prins mijn best gedaan voor de kinderen van Sir James Sandilandis ⁵⁾, die nu weezen zijn en in een ongelukkigen toestand. Maar de jongen is veel te jong, om officier te worden, vooral nu in dit ongelukkige jaar gebleken is, dat zoo vele oude officieren slechts kinderen zijn ⁶⁾

22. N. HEINSIUS ⁷⁾. (L. B.)

Hierbij gaat een lijkdicht op den jongen Hendrik Ploos ⁸⁾.

23. J. DE PEYRAREDET ⁹⁾. (K. A.)

Comme ce fust par devoir et mesmes par vostre commandement, que je

1) Zie I, blz. 206. 2) Nl. Sylvester Danckelman; zie II, blz. 226.

3) Luttersheim was kolonel in dienst van den Keizer en wordt ook genoemd II, blz. 381, 385, 417, 421 en 475.

4) Het jaartal ontbreekt. Maar de brief is zeker van 1638, toen Bevergeern door Luttersheim werd bedreigd (vgl. No. 1893, 1901, 1902; II, blz. 381, 385).

5) Zie II, blz. 282. Hij leefde nog 10 Aug. 1638 (t. a. p., blz. 391, 392).

6) Het briefje mist plaats, datum en jaar, maar is waarschijnlijk in 1638 geschreven, het jaar van den ongelukkigen tocht naar Callo.

7) Er zijn twee brouillons van dit briefje, beide zonder jaar.

8) Waarschijnlijk was het dit vers, dat Huygens 14 Febr. 1639 prees (No. 2043; II, blz. 433). — Hendrik Ploos van Amstel was 16 Oct. 1636 op 18-jarigen leeftijd als student te Leiden ingeschreven.

9) Zie over Jean de Peyraredet, of de Peyraredé, II, blz. 356.

pris la hardiesse de vous escrire et d'y adjouster quelque petit ouvrage, aussi n'ai je point este si temeraire et presomtueux d'attendre de vous autre chose que d'apprendre par mon fils que vous auriez agrée mon obeissance. Et si j'ay porté quelque regret dans l'ame, ce n'a est   que par la croiance que j'avois que mes lettres ne vous eussent este rend  es. A present que je suis assure   du contraire, et de plus que non seulement vous les avez re  eues, mais mesmes agreees, je ne saurois vous exprimer, combien je me sens redevable a la recognoissance si glorieuse que vous avez daigne m'en faire. Certes a ceste rencontre je me trouve tellement surpris de joie, que je ne sai a qui de vous ou de moy cella portera plus de prejudice, me donnant trop de presomtion, et trop libre accez a vous importuner derechef. Quoi qu'il en soit, si j'en abuse vous vous en prendrez en partie a vous mesmes, si sur ceste confiance je vous fais ceste recharge de quelques nouveaux acquests que j'ay fait en ce sejour de Paris sur Tacite, Stace et quelques autres autheurs, que j'avois desja prests et destiné au filz de Mr Vossius ¹⁾ en recognoissance de l'honneur qu'il a daigné me faire pour cinq ou six remarques sur Justin, et pour soustenir en quelque façon ceste reputation dont il m'a voulu honorer. Comme vous pourrez voir par la lettre de remerciement que je luy en faisois lorsque la vostre m'a este rendue, ce que je ne fais pas par ostentation, ce que vous jugerez assez par la foiblesse d'un style et langue que je n'ai jamais pratiqué, non plus que l'ordinaire de nos François, et qu'une discontinuation de trente ans rendra assez excusable. Mais c'est abuser de vostre loisir, si tant est que vous en puissiez avoir de reste mesmes pour les meilleurs ouvrages, que de vous presenter ces choses, qui peut estre mesmes se trouveront beaucoup au dessoubs de la capacité de Messrs vos enfans, en faveur desquels s'il vous plaist les faire copier, je vous supplie tres humblement ensuite et au plustost qu'il vous sera possible les faire tenir par personne ausseuree audit Sr Vossius, d'autant qu'estant presse par de puissants amis de les donner au public, j'attends son jugement et son secours sur icelles. Au surplus si mon fils ²⁾ ne s'est rendu si assidu a rechercher toutes occasions de se presenter a vous, je vous supplie tres humblement de croire que ce n'a point este faute de recognoistre son devoir. Mais comme il consideroit d'un costé la condition ou vous estes, et voz hautes occupations, et de l'autre sa foiblesse et peu d'experience, il a mieux aimé pour un temps se soustraire a voz faveurs, que d'en estre reconnu indigne. C'est pourquoy il a desir   s'en rendre capable et les meriter en quelque façon, plustost que de les recevoir, s'estant rendu assidu a sa charge et a apprendre tout ce que doit principalement savoir un jeune homme de sa condition et profession, pour remplir dignement quelque place plus relevee. Et c'est de vous, Monsieur, principalement, et de voz recommandations envers leurs Altesses, qu'il attend son avancement. Outre l'obligation qu'il vous en aura, je la prendrai encor toute entiere sur moy, et s'il ne se presente d'occasion pour la recognoistre plus favorable, du moins je ne m'espargnerai point a publier la grandeur de voz merites et les louables inclinations que vous avez a favoriser les honestes gens, qui desja sont assez connues par tous ceux qui sont curieux de rechercher et honorer ce qu'il y a

1) Het blijkt niet, welke zoon van Vossius hier bedoeld is.

2) Blijkens het adres van dezen brief was hij soldaat in het regiment van Maisonneuve (vgl. II, blz. 278).

de recommandable parmy les estrangiers. Que si vous daignez m'en presenter quelque plus favorable et que je souhaite par la venue de Mess.^r voz filz en ce royaume, j'ose me promettre que je ne serai point inutile a leur service, quoyqu'ils portent avec eux tout ce qui peut estre de plus recommandable. De quoy je m'informerai soigneusement. Au surplus je vous supplie tres humblement agreer que Mr Vossius vous adresse celles qu'il luy plaira m'escrivre et que par vostre moien Mr Heuschertz ¹⁾ les puisse recevoir. M.^r d'Estrades ²⁾ partist hier d'icy, lequel m'a promis de vous voir et adjouster ses recommandations envers vous et ses soins pour procurer quelque honneur a mon filz, duquel j'ose esperer quelque chose, s'il est porte par des personnes de telle autorité, surtout de vous de qui je ferai gloire de tenir tout le bien qu'il recevra, et d'estre toute ma vie ³⁾.

24. M. MERSENNE ⁴⁾. (L. B.)

„Après avoir examiné la grande lettre, par laquelle Monsieur Bannius ⁵⁾ pretend montrer que son chant vaut mieux que celui de Monsieur Boëset ⁶⁾, dont il croit reprendre plusieurs fautes, et après avoir consulté les oreilles des bons maîtres, afin d'estre assureé de ce que donne l'expérience, j'ay enfin trouvé et reconneu, que ce que je luy en ay escrit des la premiere fois, estoit veritable; à sçavoir que celui de nostre Orfée ⁷⁾ est beaucoup meilleur, et mieux conduit que le sien. Je ne veux pas dire la mesme chose que plusieurs de nos chantres, à sçavoir qu'un ange ne scauroit mieux faire que luy; car la theologie m'apprend que nous sommes bien au dessoubz de ces espritz celestes qui voient toutes choses en Dieu, selon leur essence et leur verité, au lieu que nous ne connoissons icy que les effectz et l'escorce des choses, vivant en esperance de les voir dans la vie bienheureuse jusques au fond de leur propre nature, sans que rien nous demeure caché”.

(Volgt eene zeer uitvoerige bestrijding van de kritiek van Bannius.) De Paris, ce 14 Novembre 1640.

25. A. DE VERWER ⁷⁾. (L. B.)

Het dochte my goet U E te adviseeren weegen de Oostyndische subjecten, die ick hadde te schilderen voor sinne doorluchtige Hocheyt. T is dan sulkes, dat Mynheere Booreel ⁸⁾ voor syn vertreck my belaste mynne vier stucken tot synnen huysse te commen sien; seyde, soude my ontbieden ende een ander yn syn plaetse doen stellen, om my van andere stucken te ordonneren, maer ick daer commende, seyden my aen, dat myn stucken waeren op het Oostindische huys gebracht ende daer soude verschynnen, Mijnheere Boreel al vertrocken

1) Zeker Euskercken, de secretaris van het Nederlandsche gezantschap te Parijs; zie I, blz. 421.

2) Zie II, blz. 358.

3) De brief mist plaats, datum en jaar, maar zal in 1639 of 1640 geschreven zijn; toen stond Huygens met de Peyrarède in briefwisseling (vgl. II, blz. 463; III, blz. 7).

4) Uitgegeven door Jonkbloet en Land, t. a. p., blz. LXXX—XC. — Zie over Mersenne, II, blz. 174, en over de quaestie, die hier wordt besproken, de brieven van Bannius in dl. III.

5) T. a. p., blz. 182.

6) Zie III, blz. 50.

7) Zie II, blz. 145.

8) Nl. Willem Boreel, die bewindhebber was der Oost-Indische Compagnie. Den 17^{den} Mei 1641 vertrokken Boreel, Sonck en Van Weede naar Staden en Glückstadt als commissarissen.

synde. Ick dan daer commende, hebben my deselve betalt als de anderen, die in den Hage gemaect waren, dat was 80 guldens het stuck, ende seiden my aen, dat geen andere meer maeken soude, hoewel ik seide, datter noch acht doecken vt last van myn ed. Heere Boorel geereet ende begonnen waren, also dat ick sonder subjecten niet voortvaren en kan, immers niet voor syn comste, ende my is sonderlynge leet, dat ik sinne Hoocheyt geen dienst can gedoen, daer ick sooseer toe genegen ben, ende sonderlynge in stucken, daer scheepen ende water in commen, omdat ick daer beeter keunisse van hebbe. Ick wenste wel, dat synne Hoocheyt inclynatie hadde ende beegeert, om geschildert te hebben de seer wonderlicke ende myrakuleuse viktorien te waeter, die Godt de Heere synne Hoocheyt heeft gegeven binnen den tyt van sinne Hoocheyts seer genadige regeringe, die voorwaer wel behoorden ende waerdich syn voor de naercommelynge te presentieren, te meer omdat men noch van prynsen ofte voorgaende koonynge leest, die oyt soodanige viktorien te waeter hebben gehadt binnen den tyt van hare regeryngen, als daer is

de veroveeringe van de silveren vloote bynnen de bay van Matanka, binnen de bay van Todo los Santos, daer 22 scheepen verbrant werden ¹⁾,

het voorleeden jaer den slach van Duijkerke ²⁾,

het wederstaen van onse 12 a 18 scheepen teegen de machtyge Spaensche aermade van 62 scheepen ³⁾,

den slach in Duyns, daer de gansche Spaensche aermade geslagen ende veroverd wert ⁴⁾,

de vycktorie in Westyndien by Fe[r]nambuco, daer de onse soo een machtyge Spansche vloote doet retireren ende het landen beletten, den admiraal doet straunden ⁵⁾, en

als eenyge anderen in Oostyndien, welcke seer groote eere Godt de Heere synne Hoocheyt heeft gegunt, ende tot danckbaerheit wel bewaert behoorden te worden tot een ewyge memorie; bidde myn ed. Heere, mynne saeke favorablyck te gedynken, ende synne Hoocheyt t selve eens met gelegenheit voor te dragen, als oock van de ander noch acht begonnen stucken, of dat ick sal wachten tot de comste van min Heere Booreel; my sal seer groote vrynschap geschieden ende sal altyts blyven myns Ed. Heeren seer getrouwen ende ootmoedighen dienaer, ende gebiede my seere in myns Ed. Heeren goede gratie ende sal alty[d]s Godt bidden om myn Heeren lanckdurige gesontheyt ende welvaeren⁶⁾

Ik hebbe gesonden twee kaerten met rollen; ick hoope, dat myn Ed. Heere die sal ontfangen hebben ontrent Paesschen.

26. JOHAN MAURITS VAN NASSAU ⁷⁾. (H. A.)

Hartelijk dank voor uwe bemoeiingen met mijn huis; ik ben erg blij,

1) In September 1628.

2) Waarschijnlijk wordt bedoeld op een gevecht, dat Witte Cornelisz. de With in Juli 1641 tegen de Duinkerkers leverde.

3) Het is niet duidelijk, welke slag hier bedoeld wordt.

4) In October 1639.

5) In September 1631.

6) Zonder plaats, datum en jaar. Maar de brief is waarschijnlijk van 1644.

7) De brief is uitgegeven door Mr. D. Veegens in *Mededeelingen van de Vereeniging ter beoefening van de geschiedenis van 's Gravenhage*, II, 1876, blz. 62.

dat het niet bedekt is met leien. Gij vindt het huis heel mooi; „Messieurs les directeurs, à ce qu'on m'a dit, la nomment *la maison de sucre*, à laquelle neantmoins ils ont fort peu contribué; a[u]ssi je ne les ay pas prié au comperage". Wilt gij op den bouw het oog blijven houden? „Quant à moy, je ne manqueray point d'envoyer de beau bois et sucre". D'Antonivaz, ce 9 de May 1642.

27. PRINSES AMALIA VAN ORANJE ¹⁾. (H. A.)

Vous avieus grande raison de croire que je prens part a la nouvelle que vous m'avies mande, de coy je rend grasca a dieu que Monsieur le Prince a encor cest contentement et qui puis voir encor souvent delles ocasions, et que son fils le puis monstren par ceux acstions qui se veult render capable a bien servir l'estast, et pour estre in jour digne de porter verayment le non d'estre son fils, ce que je prie a dieu de tout non ame. Pour vous, je vous remersey de tout mon coeur que vous m'avies mande si tost la nouvelle et confais d'estre obligée de vous donner du *bodenbroot*, comme j'espere de faire a vostre retour, que je croy sera bientost. En atentant je vous prie de croire que je desire de rencontrer les oucassions pour vous monstren que je suis veritablement")

28. VERNEUIL ²⁾. (H. A.)

Z. H. heeft mij bevolen in garnizoen te gaan in Vertois. Maar dat hoort tot Luik, en Z. H. beveelt, niet naar het gebied van Luik te gaan. Hoe moet ik nu handelen? 21 d'Aoust ³⁾.

29. C. SAUMAISE ⁴⁾.

Hierbij zend ik u een slecht vers, om u dank te zeggen voor een goed boek. Leidae, Kal. (1) Iuliis CIOIOCXLIV.

30. ELEONORE MAURICE PRINSES VAN PORTUGAL ⁵⁾. (B. M.)

Mevrouw ⁷⁾ beveelt mij u te verzoeken, de beide brieven, die Mad.^{1e} Merode ⁸⁾ uit Antwerpen geschreven heeft en die ik gestuurd heb, om Z. H. een weinig te vermaken, terug te zenden? Zij is er zeer boos over, dat hare brieven naar het leger zijn gezonden. Le 3me Sp.^r (Sept.) 45.

1) Uitgegeven in *Archives de la Maison d'Orange-Nassau*, 2e série, IV, blz. 91. De brief is een antwoord op No. 3391 (III, blz. 439), waarin Huygens haar bericht geeft van de overwinning van den jongen Prins bij Wouw op 4 Sept. 1643.

2) Zonder plaats, datum en jaar, maar op den brief staat aangeteekend: R. 77bre (Sept.) 43.

3) Zie II, blz. 384.

4) Het briefje mist plaats en jaartal.

5) Het Hs. is niet gevonden. Afdrukt bij de „Rescripta de Momentis" in *Momenta desultoria*, 1655, en in *Gedichten*, V, blz. 318.

Zie over Saumaise, I, blz. 368.

6) Zie I, blz. 364.

7) Nl. Prinses Amalia van Oranje.

8) Zij wordt ook genoemd IV, blz. 277, 314 en 316.

31. H. BRUNO ¹⁾. (L. B.)

Gisteren avond ben ik uit Amsterdam hier aangekomen en vond mijn vader ²⁾ ernstig ziek. De doctoren geven geen hoop. „Tesselae ³⁾ nondum adesse potui, propter et recentem adventum, nedum et subitum Knivij ⁴⁾ huius γραμματοφόρου discessum; hodie eam invisam invitaboque tuo jussu ac nomine, sed ea lege atque omine, ut invisam Annam sororem ⁵⁾ invita non adducat, quanquam vereor, ut ventura sit, nam, ut mihi haec conscribillanti adstans frater ⁶⁾ an soror Alida ⁷⁾ indicium facit, laborat misera Tessela feбри quartana, nec sine periculo lethali. Amstelodami in officina quadam vidi prostantia publice duo carmina famosa in Brandium ⁸⁾ nostrum, quae mittere placuit, ut per otium videre ac ridere, si risum tuum ista, quae infra dignitatem tuam sunt, merentur, possis, quam verum sit illud Ascræi senis oraculum ⁹⁾, quod ἀοιδὸν ἀοιδῶν invidere pronunciat ¹⁰⁾.

32. L. GORIS ¹¹⁾. (L. B.) Lat.

Wilt gij den Prins de hierbij gaande exemplaren ¹²⁾ aanbieden? 28 Octobr ¹³⁾.

33. R. SIDNEY ¹⁴⁾. (B. M.)

Persoonlijk kan ik u mijne zaak niet meedeelen. Z. H. heeft mij gezegd, dat hij voor mijn vaandrig John Harris ¹⁵⁾ den vaandrig van Plunquet ¹⁶⁾ in de plaats

1) No. 31 a. Een brief z. d. (K. A.) bevat niets belangrijks. — Zie II, blz. 452.

2) Zie III, blz. 72.

3) Tesselschade Visscher, de weduwe van Crombalgh.

4) J. Knijf kwam in 1639 als predikant van Breukelen naar Alkmaar, waar hij in 1667 stierf.

5) Anna Visscher (zie I, blz. 67) woonde toen te Alkmaar, waar zij op 6 Dec. 1651 gestorven is.

6) Zie IV, blz. 59.

7) T. a. p., blz. 416.

8) T. a. p., blz. 417. — Waarschijnlijk wordt hier o. a. bedoeld op het pamflet *Aen den onbeschaemden letter-dief Gerrit Brandt. Gepast op zijn Lijk-rede over P. C. Hooft*. Brandt had in zijne lijkrede op Hooft, den 28sten Mei 1647 door den tooneelspeler van Germez op den Amsterdamschen Schouwburg voorgedragen, een groot deel der lijkrede van Du Perron op Ronsard vertaald.

9) Nl. Hesiodus. Zie *Op.*, vs. 26.

10) De brief heeft plaats, datum, noch jaar, maar is zeker in 1647 geschreven (zie Noot 8) en waarschijnlijk in het laatst van dat jaar.

11) Zie II, blz. 441.

12) Waarschijnlijk een ander werk dan de *Tres et viginti priores titulos Consuetudinis Velaviae*, dat op 9 Dec. 1645 aan Huygens werd toegezonden (zie No. 4223; IV, blz. 263).

13) Plaats en jaar ontbreken.

14) Robert Sidney deed 29 Dec. 1646 den eed als kapitein en sergeant-majoor, werd in 1649 luitenant-kolonel, in 1654 kolonel en diende tot 1665. (Meded. van den Heer Wakker.)

15) John Harris werd in 1666 kapitein van het voetvolk en komt tot 1678 als zoodanig voor. (Meded. van denzelfden.)

16) Christopher Plunket werd in 1644 kapitein van het voetvolk en komt als zoodanig voor tot 1674. (Meded. van denzelfden.)

zou stellen. Als mijn luitenant is door Z. H. aangewezen John Cramei. Wilt gij de aanstelling zoo spoedig mogelijk opmaken ¹⁾?

34. A. RIVET ²⁾. (L. B.)

. „Je n'en ai point encor' apperceu des lettres que vous avéz escrites a Mons. Borstehuse ³⁾. Mais je continueray a le faire presser de se defaire de celle qu'il tient avec luy, comme dit Menot ⁴⁾, *cum poto et cochleari, gallice a pot et a cueiller*. Si j'adjouste encor' *in eodem thoro*, qui n'est pas *κόρυ ἀμύαντος*? Il y a dix mois qu'il est muet en public; nous verrons si vous luy auréz ouvert la bouche, comme le Pape aux cardinaux" „nous attendons au prealable les tiltres et documents que vous procurez pour l'establisement arresté." De Breda, le dernier de Febvrier 1648.

35. J. VAN DER HOOGHE ⁵⁾. (L. B.)

Wilt gij mij een brief geven van den hier boven aangegeven inhoud? Ik zal hem dan naar Middelburg zenden. Ik kom in de rekenmaker van Zeeland ⁶⁾ onder zekere voorwaarden ⁷⁾.

36. AAN DEN KEURVORST VAN BRANDENBURG ⁸⁾. (K. A.)

Dans l'esperance qui me reste que V. A. E. aura daigné m'honorer de la grace de son souvenir, et ne voudra pas desagreer, que je m'entremette en chose qui semble concerner son service, je me suis laissé induire à luy représenter, qu'un honest homme, habitant de ceste province, estant informé que dans quelques terres du domaine de V. A. E. il se trouveroit quelqu'apparence de minieres d'or, et que mesmes, Monseigneur, vous auriez des gens en oeuvre pour en tirer du sable qui en seroit chargé, propose si V. A. E. est contente de luy accorder la valeur de dix pour cent du provenu, [qu']il s'obligera

1) De brief mist plaats, datum en jaar.

2) Zie I, blz. 259.

3) Nl. Brosterhuisen; vgl. I, blz. 174. — Zie No. 4751, 4755 en 4767; IV, blz. 452, 456 en 463.

4) Michel Menot (1440?—1518) was monnik en een beroemd prediker. Zijne preeken waren deels in barbaarsch Latijn, deels in koddig Fransch, vol grofheden en aardigheden. Er zijn eenige bundels van die preeken uitgegeven.

5) No: 35a. Een ander briefje (L. B.), eveneens zonder plaats, datum en jaar, is even onbelangrijk.

6) Joost van der Hooghe komt echter niet voor onder de auditeurs der rekenmaker van Zeeland. (Meded. van Dr. K. Heeringa, Rijksarchivaris te Middelburg.) Wel was hij in 1654 lid der Generaliteits-rekenkamer (vgl. *Brieven van Johan de Witt*, uitgeg. door Japikse, I, blz. 250), in welk jaar zijn zoon Jacob lid werd van den Raad van State.

7) Zonder plaats, datum en jaar.

8) De brief mist opschrift, plaats, datum en jaar, maar is in den bundel *Lettres françaises* gebonden bij die van de jaren 1670 en 1671.

d'effectuer en ce travail à l'ayde d'un seul homme autant et davantage que peuvent cent hommes par la voye ordinaire, de sorte que ce qui reglement doibt couster cent ducats de salaire n'en coustera qu'un seul, et ce au moyen d'une machine de son invention dont j'ay connoissance. Si V. A. E. gouste la proposition, sa response positive suffira au lieu de contract, et ne demandera une autre condition, sinon une assurance de secretesse, apres que V. A. ou ceux qu'elle y voudra commettre, auront veu l'espreuve de l'artifice, qui se va mettre en oeuvre de par nostre Compagnie des Indes Occidentales dans l'estendue des terres comprises dans son octroy. Sous le bon plaisir de V. A. E. j'attendray de son costé à quoy elle trouvera à propos de se resoudre, et en tout cas demeureray satisfait d'avoir prouffité de ceste occasion à tesmoigner en quelque sorte à combien je repute la grace de pouvoir estre creu. . . .

37. A. SMETS. (A. B.)

In 't registreren van Syne Hooch.^{ts} nieuw aengecochte boucken, quam desen nevensgaenden bouck geintituleerd: *Histoire de la navigation des Indes Orientales par les Hollandois* ¹⁾, my in handen, onder welcken titel siende 't woort, waerdoor U Ed. ordinaris u boecken eygen en toecommende maectt, stelde hem aen cant om U Ed., gelyck nu geschiet, toe te senden, en daerdoor te bethoonen, dat ick ben en blyven sal ²⁾.

38. ANNA BAX. (L. B.)

Ik dank u voor uwe geschenken, lieve neef! Bergen, den 15 October ³⁾.

39. N. BLOM ⁴⁾. Gr.

Ik ben een groot bewonderaar van u en van uwe gedichten, die mij altijd een groot genot geven, hoewel ik niet jong meer ben.

1) par G. M. A. W. L. Het eerste deel van dit boek, vertaald naar een Latijnsch werk, dat in 1598 te Amsterdam werd gedrukt, zag in diezelfde stad het licht in 1598. of in 1609.

2) Zonder plaats, datum en jaar.

3) De brief heeft geen jaartal.

Deze brief is ten onrechte opgenomen als No. 2241 b (II, blz. 500). De schrijfster is eene andere dan Anna Maria Bax.

4) De brief heeft plaats, jaartal, noch datum; de schrijver onderteekent: Νικόλαος Βλομίου.

40. JEANNE DE JONCHE. (K. A.) Fr.

Hartelijk dank voor al de moeite, die gij u, in weerwil van al uwe drukke bezigheden, getroost hebt ¹⁾.

41. G. PAEU ²⁾. (K. A.)

Ik kom uwe hulp inroepen, om bij den Prins mijne voorspraak te zijn. Ik heb onvoorzichtig gehandeld, maar ben waarlijk niet schuldig, en nu wordt alles in mijn nadeel uitgelegd. Ik heb het stuk geschreven, noch gelezen, maar het alleen hooren voorlezen. Op de Voorpoort, desen 28^{en} October ³⁾.

42. AGNIS STEUWAERT ⁴⁾. (L. B.)

Wilt gij mijn neef Steuwaert, die militair is, voorthelpen? Desen 31 Yulius ⁵⁾.

43. CATHARINA HILL ⁶⁾. (L. B.)

Gaarne zou ik spoedig antwoord en geld van den Prins hebben ⁷⁾.

44. G. PALLANTE. (R. A.) It.

Ik was besloten te vertrekken, maar de Staten hebben mij meegedeeld, dat, wanneer ik niet voldaan was over het vonnis van het Hof, zij zich

1) De brief heeft plaats, datum, noch jaartal.

2) Misschien is de schrijver Gerrit Pauw, een kaatsbaanmeester in den Haag, wiens naam nog al eens op minder eervolle wijze in notarieele acten voorkomt. (Meded. van Dr. H. E. van Gelder.)

3) Het jaartal ontbreekt.

4) Zij spreekt Huygens aan als neef. Een Patrick Stuart (of Stewart) was van 1654—1659 kapitein (vgl. V, blz. 149), een Eduwart Stuart bekleedde dat ambt reeds in 1638. (Meded. van den Heer Wakker). De schrijfster van den brief behoorde zeker tot deze familie.

5) Zonder plaats en jaar.

6) De naam is niet duidelijk. Een Joseph Hill was in 1667 Engelsch predikant te Middelburg, later te Rotterdam. Misschien was de schrijfster een familielid van hem.

7) De brief mist plaats, datum en jaartal.

aanboden, om a. s. Dinsdag hunne advokaten te laten verschijnen voor den „Grooten Raad” voor het appel. Ik heb dat aanbod aangenomen en zou nu gaarne uwe voorspraak hebben bij de Heeren van dat college ¹⁾).

45. FRANÇOISE DE STEMBOR. (L. B.)

Mijne zuster en ik — wij zijn oude menschen — „hebben al ons clijn vermogen van capitael staen onder de hand van menhier Doublet ²⁾ en niet op het land”; wij trekken daarvan jaarlijks *f* 550, maar als het nu „sau staen op het lant”, zouden wij jaarlijks *f* 110 missen. Wilt gij uw best doen, dat het geld blijft bij den heer Doublet? 21 October ³⁾.

1) Zonder plaats, datum en jaar.

2) Nl. Philips Doublet, ontvanger-generaal der Unie (vgl. II, blz. 477), Huygens' zwager, of zijn gelijknamige zoon, Huygens' schoonzoon.

3) Zonder plaats, datum en jaar.
